

פ ר ט י כ ל ס ס' א/ 2

מישיבת ועדת הכלכלה שהתקיימה ביום ג'
י"ג בשבט התש"י (31.1.1950)
בשעה 10.30

נרכחים:

חברי הועדה:

מנחם בדר - היו"ר
א. חוסי
ש. לביא
א. בהיר
י. לנדאו
א. רקנטי
ד"ר ה. פרדר
ש. גורן
צ. יהודה
א. פרמינגר
ס. ארם

מוזמנים:

שר האספקה והקצוב ד"ר ד. יוסף
שר האוצר א. קפלן

א. חוסי: אני מתכבד לפתוח את הישיבה ולמסור בחזרה את הנהלת הישיבה לחבר הכנסת מנחם בדר. אני אסיים את חוק הטיס ונביא אותו גם בפני הכנסת, ובזה אסיים את תפקידי כיו"ר ועדת הכלכלה.

אתמול התעוררו בישיבה כמה שאלות ביחס לטוק הטחור וכן נגענו בנעיה ביחס לחוסר חמרי גלם לתעסיה. שוחחתי אתמול עם שני השרים: שר האספקה והקצוב ושר האוצר והזמנתי אותם לישיבה זו. אני מציע שנקבע תחילה את השאלות כדי שנוכל להציגן בפני השרים.

ביחס לחמרי גלם המצב הוא כזה: אני מכיר את המצב בחיפה ובפתח-תקוה שאתם באתי במגע. בחיפה כמעט בטאצית בתי החרטת חסר חמרי גלם ומה שיטנו יספיק לזמן קצר - 3 עד 6 שבועות. חמרי הגלם חסרים בכל סוגי התעסיה, מחוץ לאותם בתי החרטת שאינם נזקקים לחוסר גלם מן החוץ כמו: "בשר" "נעמן" וכו'. אם לגבי בתי החרטת הגדולים הדבר מסתכם בסכומים עצומים, הרי ישנם בתי חרטת קטנים

(א) הרחבת הפקוח; (ב) הגברת הקואופרציה מצד הצבור עם הממשלה.
בחיפה, למשל, קיימת ועדת כלכלה של פועלים העומדים בקונטקט מתמיד
עם מסרדי הפקוח. זהו אמצעי יעיל ביותר. אני חושב שאנו צריכים
ללחוץ לא נגד העבריינים, אלא נגד מסייעי העבירה. וכאן אני חוזר
לשאלתו של מ. ארם מה אפשר לעשות כדי ללחוץ מטוק השחור ?

א. פרמינגר: אני מבקש משר האספקה והקצוב, כי ישיב
על אותן השאלות שהצגתי אתמול במליאה,
ואני רוצה להוסיף עתה מספר דוגמאות. נקח למשל את ענין השוקולדה.
כיצד אפשר להסביר את העובדה שהשוקולדה נעלמה מן השוק. שמעתי
שמטונה אחת של שוקולד אפשר למלא אותה ולעטות ממנה שלש טובות
של סוכריות. הסוכריות שמייצרים עכשיו את פחותות ערך ועולות 18
גרוס אוקיה, בה בשעה ששוקולדה זולה יותר, אבל אותה אי אפשר להשיג
בטוב מקום. מדוע במזנון של "הנימה" אפשר לקבל שוקולד כמה שרוצים,
אמנם ב-4 גרוס החפיסה, אבל אפשר לקבל כמה שרוצים.
כן אני רוצה לעורר את השאלה של פיקוח
ע"י הצבור וע"י הפועלים. מסרו לי פועלים מבית החרשת "ליבר" שמספר
מחלקות הגבירו את פריון העבודה ב-30% ואילו המחיר נשאר. בשאלת
השאלה: אם זה לטובת היצוא - אזי שר האספקה צריך לדעת על זה, ואם
זה לטובת המעביד - מדוע אין פקוח על זה. כמו"כ שמעתי שבבית החרשת
בלום, שעובד למען היצוא, במספר מחלקות הוסיפו על שכר העובדים
15% עד 20%, בה בשעה שהגבירו את הייצור ב-40%. במקום 600 יחידות
הגיעו עתה לייצור של 2400 יחידות. מה המסקנה? שיטנם מקרים חמורים
בהם היצרנים מעלימים את הייצור ומעלימים את המחזור. לפי המחזור
הרשמי קובעים את הקלוקולציה, בו בזמן שהמחזור הוא הרבה יותר גדול.
כדי לפתור את הבעיה הזו מדוע אין הממשלה מסתפת את כל חלקי הצבור
בפיקוח וגם את הפועלים. שר האספקה טען בפעם הקודמת שהוא פנה
לצבור, אבל הצבור איננו נענה. אני יודע שגם באנגליה היו ועדות
יצור בזמן המלחמה. ולפי חוק מסויים נקבעו סמכויות הועדות האלה.
כן היו קיימות ועדות כאלה בצפון אמליה. מדוע אין הממשלה שלנו
מקימה ועדות יצור כאלה ?

ד"ר ה. פרדר:

אני הבינתי אתמול שהמטרה העיקרית

של הישיבה הזאת, היתה לברר את המצב

חומר
ביחס לחומר/גלמי לתעשייה (תשובה: את זאת נברר עם סר האוצר).

ברצוני רק להעיר ביחס לסיטת עבודתנו

עם סר האספקה והקצוב. אני חושב שצריך להיות שיתוף פעולה הרוק יותר
בין סר האספקה והקצוב לבין ועדת הכלכלה. אינני חושב שאנו יכולים
להסתפק בזה רק אם נציג שאלות רנקל תשובות עליהן. אנו שומעים
עתה תכניות שונות ביחס להגברת הפיקוח ולדעתי טוב היה אילו סר
האספקה היה מוסר לנו סקירה כללית על המצב בטח זה כדי שנוכל לקבל את
התמונה הנכונה על המצב ועל הנעשה בטח זה מטעם משרד האספקה והקצוב.
אני מבין סר האספקה מעוניין לקבל דיביזים יותר מאשר הוא מקבל ע
כה סר האוצר, ואולי הפעולה המשותפת בינינו היתה יעילה יותר.
אני חושב שיחד עם סר האספקה אנו צריכים לברר את התכנית ביחס לפקוח
ולמפקחים, זוהי הצעה אחת. הצעתי השניה היא ביחס לקביעת מחירים.
אני מציע שנשוחח פעם באופן עקרוני על השיטה של קביעת מחירים.
אינני מעוניין באנשים מסויימים, אבל אני מעוניין בשיטה. את הדבר הזה
יש להסדיר אחת ולתמיד, כדי שלא נשמע תמיד טענות על בירוקסיה ושרירות
לב וכו'. אני מציע שבשיטה הנאה נטפל בסתי השאלות הקונקרטיות האלה:
(א) תכנית הפיקוח; (ב) קביעת המחירים.

ש. גורן:

אני התעסקתי וטפלתי בשאלה של

בנין ואינני יכול למצוא כאן פתרון.

ידוע שחמרי הבנין הוזלו, סלס סיד וחצץ הוזלו, לעצים וחמרי ברזל
ישנם מחירים רשמיים - ובכל זאת מחיר הבנין עולה. אנו מעוניינים מאד
בתעשייה הזו של בתים מסותפים, שהיא תעשייה עסקית, מטום שאנשים עשירים
אינם קונים להם דירות בבתים אלה, אם החמרים היסודיים הוזלו, כיצד
אפשר להסביר את העובדה שהמחיר בכל זאת עלה. דירה שעלתה 2400 ל"י
עולה עכשיו 2700 ל"י.

א. מזור:

סכר העבודה עלה.

ט. גורן: הטאלה היא, אם על התעסיה הזו ישנו פיקוח או לא. נסיתי לברר את הדבר עם קבלן אחד ומטנו שמעתי שעיקר הספקולציה היא בלבנייט. היות ואנו זקוקים מאד לתעסיה הזו, אני חוטב שיש להעמיד את הבניה תחת פיקוחו של טר האטפקה והקיצוב.

ח. לנדאו: הטאלה היא יטודית. לאור הנסיון שיש לנו במסך שנה אנו צריכים לברר אם הפיקוח מוצדק או לא ואם התוצאות היו רצויות או לא. שאלה זו תובעת תשובה, ניהוד לאור התכניות של הידוק חגורת הפיקוח, או החלטת הפיקוח. מצד שני אנו צריכים להביא בחשבון את האטפקטהשני והוא: עידוד הסקעות הון - זוהי אחת הבעיות החסורות ביותר. עלינו לברר היטב אם שתי התכניות האלה עולות בקנה אחד כלומר: החסרת הפיקוח מצד אחד, ועידוד הסקעות הון מצד שני. לדעתי אין הן עולות בקנה אחד.

כמו"כ עומד בפנינו אטפקט אחר: אטפקט היצוא. עלינו לברר אם התכניות האלה של פיקוח נותנות טנסה לתעסיה שלנו לקראת הטנסה העיקרית שלה - טנסת היצוא. על כן אני מציע שהטר יביא בפנינו טקירה על עולות הפיקוח ותוצאותיו לאור הנסיון של שנה, ואז נוכל לגסט לדיון סקיף בשאלה זו.

טר האטפקה והקיצוב ד"ר ד. יוסף:

לשאלתו של ט. גורן ביחס לבניה: אנו עטדנו על התופעה הזו. כל המחירים של מצרכי הבניה הוזלו ולמעטה הבניה הצבורית הוזלה. לעומת זאת הבניה הפרטית לא הוזלה ואף התיקרה. מניתי ועדה מיוחדת שתחקור את הטבה והזמנתי גם את ד"ר פרדר לעמוד בראש הועדה הזו, והוא נענה להזמנתי, מתפקידה של הועדה הזו יהיה לבדוק את הבעיה ולמצוא את ההרכים שיאפשרו להביא לידי הוזלת הבניה. למעטה אני חוטב שהיתה עליה לא בטחיר הבנין, אלא בדמי המפתח. בוועדה הזו מטתתפים טומחים, באי-כח טקטור הקבלנים, ונציגי הועד הפועל של ההסתדרות.

אשר לסאלה אם יש צורך בפיקוח או לא:
המטלה מטוכנעת, בלי כל קשר לפיקוח
התיאורטי ובלוי כל קשר לגיטה הסוציאלית, ובלוי כל קשר עם טוב יותר
טיהיה חופט לגמרי בטטח זה, הרי המטלה מטוכנעת שבמצבנו הכלכלי
כיום אין דרך אחרת ואם לא יהיה פיקוח, פיקוח יעיל וחמור - אנו
נרד תהומה. אנו יודעים למטל שבבלגיה היה נטיון אחר והם הצליחו
לפי הטיטה שלהם, אבל בלגיה היא ארץ עטירה מאד עם אוצרות טבעיים
עם תעטיה מפותחת מאד והיא יכלה ללכת בדרך מטלה, אולם מצבנו הוא
הפוך לגמרי ואין לנו את אותם הנתונים שהיו לבלגיה. אנו ארץ
עניה, אין לנו אוצרות טבעיים ואין לנו תעטיה סיניטלית שתוכל
אפילו לטפק את הצרכים שלנו. אנו ארץ החיה על מטבע זר שאחרים
נותנים לנו. לו היינו צריכים לחיות רק על התעטיה שלנו היינו
מתים מדעב. לו אמריקה היתה אוסרת לפתע להוציא דולרים מארצה -
לא היה לנו מה לאכול, כי אין אנו מייצרים באופן מספיק את
התצרכת שלנו. אי אפשר שלאורך ימים יימטך המצב הזה. אי אפשר
להכנות על כך שיהודי אמריקה ימטיכו לתת לנו כסף. אנו חייבים
למהר ולהגיע למצב כזה שנוכל לעמוד על רגלינו. יחד עם זאת אני
אוטר שהון לא יבוא לארצנו באם תהיה הפקרות כזו במחירים כפי
שהיתה לפני שנה. גם היום אין בעלי ההון הזר רואים עוד את הדרך
להסקעות הון בגלל המחירים, אם כי הם רואים שהמטלה לוחמת בדבר.
אנו מקדים שהמטלה תצליח בדבר ותסדיר את הענינים הללו, אבל כפי
שהיה המצב לפני שנה, כשהיתה הפקרות בעלית המחירים, טום בעל
הון לא היה מסקיע את כספו, וגם לא הסקיע. המטלה עושה ותעטה
הכל כדי להסתלט על המצב, והמטלה מטוכנעת שאין לנו דרך אחרת.
ברור שהיה הרבה יותר קל למטלה ולמטרד האספקה לו היה פיקוח
סלם כפי שהוא נהוג בארצות מסוימות, למטל כסו בצ'כסלובקיה.
אם שם החליטו על פיקוח, הרי הוא נעטה במאה אחוזים ואין מתוכנעים
על כך ואין מערערים על כך, ואיש לא מעיז לפצות פה אבל אנו איננו
במצב כזה. אנו מתחטבים עם כל מיני חוגים בארץ ואנו רוצים שכל
החוגים יתנו חלק בבנין הארץ. המטלה שלנו אינה יכולה לעשות כל
מה שהיא רוצה, כי היא צריכה להתחטב בכל החוגים, ודבר זה מקשה
עלינו. חוץ מזה ישנן גם דעות רבות ביחס לפיקוח. ד"ר י. בדר, למטל,

דבר אתמול בכנסת נגד הפיקוח בכלל. כמו"כ ישנם יהודים שמסכימים לקביעת מחירים, אבל בתנאי שתהיה ועדה צבורית שאפשר יהיה לערער בפניה, אבל ועדות צבוריות כאלה בכלל תכבולנה את ידינו באופן שלא נוכל להגיע אף פעם לידי קביעת מחירים. ישנם אלפי מצרכים שבהם הורדנו את המחירים ואומרים לנו שאנו עושים זאת באופן סדירותי, כמו נעלים למסל. יש בידי תיק עבה מאד של היסטורים וקלוקולציות ביחס למחירי הנעלים. אני מודה שב-1 בינואר רצייתי להוריד את מחירי הנעלים, אבל לא יכלתי לעשות זאת, כי לא יכלתי להשיג מאנסי המסדר שלי את הקלוקולציות וההיסטורים. אני מודה שכבר עייפתי לסמוע את המלה הזו קלוקולציה במסרדי, ואני דרסתי בכל תוקף למהר בכל החיטובים האלה, אבל הם אינם נעשים באופן פזיז, ואי אפשר לומר שהם נעשים באופן סדירותי. אם אנו נסכים להקמת ועדות צבוריות ביחס לקביעת המחירים - אנו נגיע לידי הוזלת המצרכים בעוד שלשים או ארבעים שנה. חוגים ידועים אינם רוצים להוריד את המחירים, ייתכן שאותם האנשים אינם מתכוונים לכל דע, אבל הם אינם רואים את העתיד. ישנן ועדות צבוריות ליד התעשייה הקלה. מיניתי ועדות כאלה שבהן ססתתפים נציגי התאחדות בעלי התעשייה, נציגי ההסתדרות. אני בעצמי הקיטותי את הועדות האלה, אבל אינני רוצה שהועדות האלה תמססנה כבית דין לערעורים, כי פרוט הדבר שלא תהיה הורדת מחירים, כי אם יימסכו הדיונים על כל מחיר ומחיר בלי קץ, ואינני רוצה להכטיל את המססלה בועדות כאלה, כי האחריות על הקמת ועדות כאלה תפול על המססלה. אשר לאלה הטוענים שיש לסתף את הצבור במידה רחבה יותר, וכן את הפועלים, הרי ישלח לי מר פרמינגר אם אומר לו, אם נפריז בשיתוף הפעולה מצד הצבור - אנו נשיג את ההיפך ממה שאנו רוצים, ואז לא יהיה פיקוח ולא תהיה הורדת מחירים.

שמעתם אתמול מפי חבר הכנסת לם על

הסימינריון לנשים ולגברים שהתקיים בתל-אביב לפני חודש ימים. במסיביון השתתפו למעלה מ-100 איש ושם נשמעו הרצאות והטכרות בקשר לפיקוח.

אנו מקבלים מדי חודש 600 מכתבים

מהצבור. נוסף לזה ישנן 150 תיבות בכל פינות הארץ שדרכן מעבירים אלינו תלונות והערות ביחס לפיקוח. 29% מהפניות האלה אין להן כל

חברי הכנסת. לי עכ"פ ברור שהעונשים אינם די כבדים.

בענין הטוקולד: במסיבת עתונאים

אתמול הודעתי שהצבור קבל בחדש האחרון טוקולד לא פחות מאשר לפני כן, אלא שהחבוננים מסתירים את הטוקולדה. רק כאשר נכנס אדם מכיר נותן לו החבונני 6 חפיטות בטעה שהסני אינו מקבל כלום. אני הודעתי אתמול שאם המצב לא ישתנה אני אחליט על קיצוב הטוקולדה לכל אחד ואחד. אותו הדבר הוא ביחס לקפה וביחס לתה. בחודש ינואר חולק תה יותר מאשר בחדשים דצמבר ונובמבר, אולם הצבור איננו מתנהג בסדר, כי הוא אוגר את התה ואת הקפה. אנו נסדר קיצוב של תה וקפה באופן מסולב. מי שטוהת תה - ניתן לו תה, ומי שטוהת קפה יקבל קפה, או אפשר יהיה לבחור חצי מנה מזה וחצי מנה מזה. בתפריט שלנו קבענו 150 גרם לטוקולד וממתקים והצבור אוכל כמעט פי ארבע - כלומר 600 גרם. אני מתנגד לסוכריות, אני מעדיף לתת טוקולד לצבור - טוקולד נקי. אולם מצד שני באים אלי נציגי הועד הפועל של ההסתדרות וטוענים שאני פוגע בתעסוקה, כי בייצור טוקולדה נקיה אין עבודה רבה.

אני מצטער צער רב שעלי להפסיק עתה,

אבל אני מוכן להמשיך בברור בישיבה אחרת. אני מקווה שקבלתם

מוטב מה המצב.

א. בהיר: אני מקווה שועדת הכלכלה תמצא דרך יעילה

לברור המצב לא רק ע"י שאלות ותשובות,

ח. לנדאו: אני מבקש מהטר שייסרו לנו דו"ח על כל

אספקט הפיקוח במסך הסנה האחרונה, החל

מקיצוב המזונות ועד להוצאות של מנגנון הפיקוח. אנו צריכים לקבל

תמונה מלאה על המצב כדי שנוכל לנהל דיון מקיף ויעיל.

טר האספקה והקיצוב ד"ר ד. יוסף:

אני מבין שבהמסך הישיבה הנכנס נפגשים

עם שר האוצר בענין חוסר חמרי גלם

לתעסיה, וככנת האבטלה. שר האוצר איננו יכול להעמיד לרשותי מסרדי

מטבע זר. הודעתי לשר האוצר, שאני מוכן להשיג בעצמי אשראי, אבל משרד האוצר מתנגד עתה ליבוא ללא תשלום. אני מודיע לכם בהזדמנות זו שאם לא אקבל מטבע זר במידה מספקת, לא אוכל להאכיל את הצבור ולא אוכל לספק לו חומר גלם.

ח. לנדאו: לאיזה תקופה בקט ארוני את האשראי ?

שר האספקה והקצוב ד"ר ד. יוסף:

לסלט סנים. היתה הצעה אחת על 18 חדש לשר האוצר הסכים לה, אבל אני אינני רוצה אשראי פחות. מסלט סנים, וזה לא קל למצוא. ביחס לחומר גלם מוכנים לתת לי אשראי לסלט סנים.

א. בהיר: בקשר למלחמה במפטרות ובטוק השחור,

ברצוני להציע: אתמול שמענו בכנסת

התקפה מכסה חוגים על ענין הפיקוח. אני הייתי רוצה שועדת הכלכלה יחד עם שר האספקה תברר את עניני הפיקוח, ואם למישהו ישנה באמת הצעה אחרת ביחס לביטול הפיקוח - יציע אותה. אם יש למישהו הצעה אחרת מול הצעתו של א. חוסי, שהציע הירוק חגורת הצנע, יציע אותה פה, בפני חברי הועדה. אני מצדי תומך בהצעת א. חוסי שאנו צריכים להרחיב את טחמי הפיקוח.

כן אני מציע למצוא דרך להרחיב את

היצור למען היצוא. זה מחייב אותנו לקמץ יותר ויותר בדויזים בסביל אצעי יצור, ולא בסביל אמצעי צריכה - לפחות למסך הזנים הקרובות - סתים או סלס הסניט הקרובות.

ברור שאנו הועטדנו בפני קסיים גם בגלל

העליה הגדולה - 250 אלף איש במסך סנה אחת, ואיננו יודעים כמה עוד יעלו הסנה. אף אחד לא מתורכח על כך שעד עכסיו לא הגברנו את הייצור, ואנו נצטרך להגביר זאת מכספי המלווה האמריקאי, והדבר עוד לא נעשה.

ח. לנדאו: לעת עתה מוצא הכסף לעבודות צבוריות.

א. בהיר: בחקלאות ובהסקאה התחילו כבר.

אנו צריכים להסתמס בדויזים להבאת חטרי

גלם כדי להגביר את התעסיה שלנו שתוכל לספק את התצרכת הפנימית שלנו, גם בטח המזון.

היו"ר ס. בדר: אני מודה לשר האוצר א. קפלן שהוסיף

לישיבה זו לפי מסאלת הועדה, ביחס

לברור המצב של חוסר חמרי גלם בתעסיה שלנו.

א. חוסי: ועדת הכלכלה מודאגת מהמצב שנוצר ביחס

לחוסר חמרי גלם. אני בטוח שהשר יודע

את המצב. אני נתקלתי בזמן האחרון בכמה עובדות המעידות על חוסר

חמור בחמרי גלם, וכן נמצאים בידי כמה דוקומנטים בכתב מכסה בתי-

חרסת ביחס לענין זה:

(1) בית חרסת "לנרו" מייצר כלי מטבח,

מעסיק למעלה מ-50 פועל. בית חרסת זה התחיל לעבוד לפי שיטה של

פרמיות ומאז שעבר לשיטה זו הגדיל את פריון העבודה ב-20%. וכאשר

עברו כך בחדשים נובמבר ודצמבר, הם נאלצים עכשיו להקטין את התפוקה

החל מחודש ינואר פסוט מחוסר חמרי גלם. זהו במקרה בית חרסת קסן

והענין מדובר על 100 פועל דולר ל-3 חדשים. בית החרסת יכל לתת לנו

אפשרויות להוזיל במידה ניכרת את המצרך שהוא מייצר וגם להתחיל

ביצוא לחו"ל.

(2) בית החרסת השני שמו "קדר" -

בית חרסת לקרמיקה. העסיק 32 פועל, ולאחר שהתחיל לעבוד בשיטה של

פרמיות הגדיל את מספר הפועלים ל-56. התפוקה גדלה ב-36%-42%

ונפתחו לו גם אפקים ליצוא הודות לזה שהמחירים הוזלו ב-16%. החומר

הגלמי הדרוש לו הוא בטכום של 1000 דולר. אבל המפעל עומד בפני

טגירה כי אין לו חומר גלם, אם כי הסכומים אינם גדולים.

(3) בית חרסת שליסי הוא בית חרסת

"טעמיה" המייצר חלבה וטחינה (כפר-אתא). מעסיק 45 פועל. זהו מצרך

חיוני אצלנו. גם הוא התחיל עתה לעבוד לפי שיטה של פרמיות

והגדיל את מספר הפועלים ל-75. נפתחו גם אפטריות של יצוא הודות להוזלת המחירים. אבל חסר להט סומסומין וחטרים אחרים בטכומים לא גדולים.

(4) בית החרטת "סמן" מעסיק 350 פועל

ובית-הנדר של בית החרטת עומד להסגר בגלל חוסר חמרי גלם. עבור כל בית החרטת דרושים חמרי גלם בטכום של 750 אלף ל"י ל-3 חדשים. בהתחשב עם העובדה שאין לנו דינזיזים, בית החרטת הזה התקטר עם בנקים בחו"ל כדי לקבל אטראי ולפיו הכסף יטולם 3 חדשים לאחר שהסחורה תגיע לארץ. אם נקח בחשבון שמזמן מסירת ההזמנה עד שהסחורה מגיעה לארץ עוברים 8 חדשים - ז.א. הזמן הוא ל-6 חדשים. אין צורך כמותן לדבר על חיוניותן של בית-החרטת הזה. אולם ברצוני להביא עוד דוגמה אחת המעידה גם על אי הסדר במטרדים השונים של המסלה, וזאת ביחס לבית החרטת הזה:

בבית החרטת "סמן" מייצרים גם סמן פשתן

החשוב לתעשית הצבעים. המחלקה המייצרת את הסמן הזה עומדת בפני סגירה. לעומת זאת ידוע שהסמן הזה הובא מחו"ל ומחלקה מסויימת במסלה טוענת שהנדל במחיר מגיע ל-12% - 15%. מה טוענת הנהלת בית חרטת סמן: אמנם יש הבדל במחיר, אבל מפסולת הסמן הזה מייצרים כוזבה שהוא מאכל לבהמות. כל טובה של סמן פשתן נותנת 2 טובות של כוזבה.

(5) הייתי בפתח-תקרה באספה של

שלטה בתי חרטת לכותנה המעסיקים יחד 350 פועלים. באספה התווכחו על הוזלת הייצור ועל פרמיות ועל סכויי האקספורט. מה ששמעתי הן מנותני העבודה והן מן הפועלים שאפשר להעלות את התפוקה ב-50% ועל ידי כך גם להרויד את המחירים ב-20% - 25%. לאחר מ"מ אתם אמרו לי שנשאר להם חומר גלמי ל-10 ימים - וכמובן שלא היתה לי אפשרות לדבר אתם יותר בענין זה, ברור שהענין המעיק ביותר הוא ענין דינזיזים.

אנו חייבים איפא למצוא איזה דרך

לתקן את המצב. אנו חייבים לדעת את המצב לאטורו, כי יש סכנה רצינית לתעסוקה ואח"כ נצטרך באופן מלאכותי ליצור עבודות צבוריות כדי להעסיק בהן את הפועלים, ואנו צריכים למנוע את הגטלה. מאידך,

יסגן אפטרואות להגביר את היצוא באם נוזיל את המחירים, ואנו צריכים
למצוא את הפתרון לכך.

ס. גורן: ברצוני להביא בפני שר האוצר כמה עובדות

שנתקלתי בהן: נמל-תל-אביב מסר הזמנה

לבית חרשת מקומי על סך של 60 אלף ל"י עבור מנופים (לבית חרשת
"המלחים"). לבית חרשת זה דרושים 11 אלף דולר בטביל חלקים
למנופים אלה. המנופים שייצרו בארץ יילו אולי יותר ב-10% ממנופים
שהובאו מחו"ל (לנמל חיפה). 11 אלף דולר אלה כוללים כבר גם
כרזל. הדביזים מהווים 22% ממחיר המנופים. לעומת זאת אומרים
מהנהלת נמל-תל-אביב שהם יכולים לקבל מנופים בטכום של 60 אלף ל"י
סהמלוח האמריקאי. ואני שואל, הרי סהמלוח האמריקאי אנו יכולים
להוציא כספים גם על חלקים ולאן דוקא על תוצרת טובנה, סוטב להביא
הנה חלקים וליצור כאן את המנופים מאשר להוציא סכום כה גדול
למנופים מחו"ל. זוהי גם שאלה של תעסוקה.

נתקלתי בעוד עובדה אחת: נמצא בידי

העתק מכתב מאותו בית חרשת, שנשלח למטטלה ביחס לייצור דודי-קיסור.
לדעת כל המומחים בארץ דודי הקיסור המיוצרים כאן עומדים בהתחרות
עם דודי הקיסור בחו"ל. הובטח לבית החרשת שלא יתנו רסיונות יבוא
לדודי קיסור. גם המחירים עומדים בהתחרות. החומר הגלמי מהווה
20%. עכשיו הגיעו לארץ דודי קיסור, אומרים סהמלוח האמריקאי.
("יסין" קבל את הדודים האלה). כמו"כ נמצא בידי העתק מכתב חתום
ע"י מנהל מחלקת התעסיה (מתאריך 3.4.49) בו הוא מודיע שלא ינתנו
רסיונות יבוא לדודים, ודודים כאלה בכל זאת הגיעו עכשיו. אנו רוצה
לדעת מהי הפוליטיקה לגבי הכספים של המלוח האמריקאי. סוטב שנקבל
מכספים אלה חמרי גלם וחלקים, כי העבודה מהווה 80% מהתוצרת.

כן הדבר הוא ביחס למטטבות. במטטבות

מהווים חמרי הגלם 20% - 22% והיתר זוהי תעסוקה. זה מצטבר למאות
אלפי ימי עבודה. המטטבות האלה נחוצות לטיקום הפרדסים בארץ. גם
המטטבות האלה מובאות מכספי המלוח האמריקאי. לדעתי סוטב להוציא
22% במטבע זר מאשר 100%.

א. בהיר: אחרי ששני קודמי הלכו בדרך של הדגמה

אינני חושב שאנו צריכים ללכת בדרך זו

כי מתפקידנו לא לברר כל מקרה ומקרה לחוד. הבעיה היא כללית ואני חושב שאם אנו יושבים עם שר האוצר, עלינו לברר את הבעיה כולה ולא להכנס לפרטים. אנו קראנו בביוולטין הממשלתי דו"ח על היבוא והיצוא במשך 11 חודשים של שנת 1949. עתה עומדת בפנינו הבעיה של יבוא ויצוא לשנת 1950. ואני מצטער על כך שהברורים הראשונים בקשר לחומרי הגלם, או יותר נכון בקשר לחומר חמרי הגלם והמחסור בדיביזים נסדרו לצבור דוקא ע"י ההופעה של אנשי הממשלה בהתאחדות בעלי התעשייה ובמקומות אחרים. לי נדמה שבעיה כזו צריך קודם כל להביא בפני הועדה המתאימה בכנסת, נדמה לי שועדת הכלכלה של הכנסת היתה צריכה לדעת מהו המצב בטוח זה לקראת שנת 1950. ואני רואה את הדבר מכמה בחינות: (א) מבחינת סכומי הדולארים של היבוא לשנת 1950; (ב) מה הן האפשרויות של סכומי היבוא הזה; (ג) סכומי היצוא. בשנה החולפת הגענו לסכום של 10 מליון ל"י ביצוא, ואם יש סכומים להגדיל את היצוא ובאיזו מידה; (ד) מהו קיצוב הדיביזים לכל אדם בישוב בטביל התצרכת, או שאנו נעמוד בפני הקטנת המספר, כלומר: האם יבואו סכומים בקיצוב; (ה) האם הממשלה עומדת לנקוט פוליטיקה מסויימת ביחס לאטראי.

אנו חייבים לקבל תמונה מלאה מכל

המצב וכן לדעת מה הן התכניות לעתיד, ברור שהקטיים שלנו ביחס לדיביזים גדולים מאטר בשנה הקודמת. עלינו לדעת, איפוא, לאור הנסיון של הממשלה במשך שנה מה הם סכומי הממשלה להסתלט על המצב בעתיד. כן הייתי רוצה לדעת אם לממשלה יש תכנית, בניח לשלט הטנים הקרובות, בענין זה.

מ. ארם: האם נכון הדבר שבאוקטובר, נובמבר

ובמחצית דצמבר פנו אנשי התעשייה לשר

האוצר ומסרו דרישה דחופה להבאת חמרי גלם, העניין נכנס למסדר האוצר, היו שם דיונים, אבל לא נעשתה פעולה דחופה בענין זה.

האם אי אפשר להבטיח את המלאי מכספי

המלווה האמריקאי? אני מבקש משר האוצר להביא בפני ועדת הכלכלה

א. מזור: ברצוני להזכיר כאן מקרה אופייני אחד
ביחס למחסור בחמרי גלם, בעל מטויה
יצא לחו"ל והצליח לקבל סם הזמנה על התוצרת שלו (בית חרסת פיקס
ברמת-גן). אולם מאחר שמסרו לו חמרי גלם לביצוע ההזמנה הוא
פנה למסרד האוצר על-מנת שיאשרו לו הבאת חומר גלמי, עברו שבועות
על שבועות והאוצר לא אישר את בקשתו. בינתיים עלו מחירי החוטים
ב-60%, וכמובן שאי אפשר להוציא לפועל את ההזמנה. דבר כזה עושה
רושם רע על המזמין בחו"ל וגם מקטין את סכוייניו לטחירת תוצרתו.
אני רציתי רק להביא לידיעתכם את המקרה האופייני הזה.

מ. ארם: האם נכון הדבר שבאותם שלטת החדשים
שהזכרתי לעיל, מאשר אנשי התעשייה התריעו
על המחסור בחומר גלם - עלו מאז המחירים בחו"ל באופן ניכר וע"י
כך הפסדנו סכומים גדולים בדיביזים.
האם נעשה בסיון מצד המטולה להתקטר
עם ארצות אחרות בקטרי מסחר, מחוץ לגוש הדולר.

מ. בדר: גם בארצות האלה מחוץ לשלם בדיביזים.

ש. לביא: האם אפשר לקבוע מהו אחוז הצרכנים
בארץ, ומהו אחוז היצרנים. אני מביא
בחטבון טרבע מליון יהודים שעלו השנה לארץ - אינם יצרנים. הם
עובדים אמנם, עד כמה שנקלטו, בבניין ובכבישים, אבל הם אינם יצרנים,
הם מייצרים רכוש שיומצא בארץ, אבל הם אינם מייצרים סחורה שיכולה
לספק את הצרכים של תושבי הארץ, כלומר הצרכים היומיומיים. הייתי
רוצה לדעת מהו אחוז היצרנים האלה ועד כמה הם באים בחטבון במקום
היבוא. לי יש הרושם שלא יותר מ-15% עד 20% מתושבי הארץ הם
ייצרנים, היתר הם רק צרכנים. אני חושב שאין מדינה בעולם העומדת
במצב כזה כפי שאצלנו. ואינני בא לסעון למסרד האוצר, אני חושב
שבמקום לבוא ולהתאבן במסרד האוצר על המחסור בדיביזים, מוטב היה
לתבוע מהיטוב שיהיה צורך פחות. טום טר אוצר, רושם התנדבות מן החוץ
לא יוכלו להביא אותנו למצב נורמלי באם המצב לא ישתנה אצלנו כבהליגה

גובה התצרכת. באם המצב לא ישתנה - נגיע למצב קסטרופלי.

ח. לנדאו: אני סבור שמן ההכרח הוא לנגוע בבעיה

של חוסר חמרי גלם ומחסור בדביזים -

בשלמותה, וכן עלינו להבהיר לעצמנו מה פירוש המושג דביזים במדינת-

ישראל. עלינו לברר באיזו מידה מתחלקים הדביזים למצרכים

החיוניים שלנו, כגון: חיטה, ספוא, שמן וכו', ומצד שני חלוקת

דביזים לחמרי גלם עבור התעשייה. כפי שידוע היצוא שלנו מכניס לנו

רק 10% לעומת היבוא. הבכנסו לארץ סחורות בסכום של 80 מליון ל"י,

לעומת 8 מליון ל"י ביצוא. עלינו לברר כמו"כ כיצד אנו מסתדרים

ברגע זה מבחינת מאזן התשלומים, מבחינת הסדר הדביזים מהמגביות

ומיתרות הסטרלינג. עד עכשיו היה הבסיס להכנסותינו במסבע קטה -

60% ממגביות ו-25% מיבוא ללא תשלום - וזה איזן את מאזן התשלומים

שלנו.

חמרי הגלם החסרים לתעשייה, חסרים לא-

רק לבתי החרושת הגולים, אלא למפעלים הקטנים, ובאם לא נספק את

חמרי הגלם למפעלים הקטנים, אנו נעמוד בפני בעיה קטה של תעסוקה.

אנו חייבים לעודד את התעשייה שלנו, כדי שתוכל לפחות לספק את

הצרכים של השוק המקומי שלנו. אני חושב שמבחינה זו נעשות שגיאות

סרובות. אביא רק דוגמה אחת של בית חרושת למוצרי חטמל שהיו

ברוטים לו לוחות פח ב-80 ל"י - ולא יכל היה להייג אותם. לדעתי

צריך לבוא הסדר כללי לגבי כל העניינים האלה, והייתו רוצה לטמוע

את חוות דעת הממשלה. בה במידה שהתעשייה שלנו קטורה בבעית הדביזים,

היא קטורה גם בפוליטיקה הכלכלית של הממשלה, ואני חושב שלא

ימצא כדצא לאלה זו בצמ לא/הפוליטיקה הכלכלית הנוכחית של הממשלה.

אני סבור שאין הכרח להדק את החגורה, כפי שסבור אחוזי ואחרים. לדעתי

זוהי רק תרופה רגעית. יש כאן עניין של הסדר יבוא חמרי הגלם, איסור

מדיניות של אשראי לזמן קצר מטעם הממשלה, יבוא ללא תשלום - מבחינה

זו משתנה המדיניות של הממשלה מפרק לפרק. יש לפנינו, איפא, שתי

בעיות: (א) מצד אחד המדיניות לזמן קצר; (ב) מצד שני המדיניות

לזמן ארוך - כלומר, הבטחת תומר גלם לתעשייה ועידוד התעשייה. ולדעתי

השאלה של עידוד הטקעות הון - זוהי אחת מבעיות המדיניות הכלכלית שלנו

ועל כך נצטרך לדון בכל כובד הראט.

ד"ר ה. פרדר:

ברצוני לשאול שאלות:

(א) יש ידיעות ממשרד האספקה עומד לקבל

סכום יותר קטן בדביזים, למרות שהאזכלוסיה גדלה. האם זה נכון?

(ב) טר האוצר דבר שלטום על ההכרח להגדיל

את היצור, באספה מטעם התאחדות בעלי התעשיה. אנו רוצה לדעת, מה

הוא התיכנון של המטלה לגבי אספקת חומר גלמי לתעשיה. לדעתי בגלל

המחסור בדביזים צריך להיות תיכנון מוטלם ביחס לחלוקת הדביזים

לחלקאות, לתעשיה וכו', כדי להגביר את ייצור מצרכי המזון. אני

רוצה לדעת אם ישנן הכנות בכיוון זה. ומה בעיה בכדי להרחיב את הייצור.

לי יש הרוטם כאילו יש לחץ במשרדים השונים של המטלה לא להתמט

בכל האמצעים כדי להרחיב את הייצור.

(ג) כמו"כ אני רוצה לדעת מהי הפוליטיקה

הנוכחית של האוצר לגבי יבוא ללא תשלום, ולגבי האטראי.

צבי יהודה:

רבים מתאוננים על התערבותה של המטלה

בטחנים שונים. אני חושב שהמטלה מתערבת

פחות מדי. אינני מדבר עתה על שאלת הפיקוח, כי על זה דברו כבר.

אנו זקוקים להתערבותה של המדינה בכיוון אחר: בניצול כל שטחי הקרקע

העומדים לרשותנו. אני חושב שצריך להיות שיתוף פעולה מלא בין

משרד החקלאות ומשרד האוצר ולהקדיש תשומת לב מרובה לענין זה, כי

זהו תפקיד ראשון במעלה להבראת מסק הארץ.

אשר לתעשיה: מונחת לפנינו הצעת חוק

לעידוד הטקעות הון. אני חושב שהמטלה יכולה לחכות עד אשר יואילו

בעלי ההון לבוא לארץ. אני חושב שבשאלה זו גם-כן צריכה להיות

התערבות יותר פעילה מצד המטלה. ואני מדעה לעצמי כאן לקבוע

טבסקרים סטוייסים צריכה המדינה להתערב בדבר באופן מכריע. ואביא

דוגמה אחת: באפיקים קיים בית-חרט לדיקטים. עבור בית החרט הזה

עומדים להביא 20 אלף טונה עצים מחו"ל, ואזי יוכל בית החרט לספק

את כל תצרכת הדיקטים בארץ. זהו פרודוקט הכרחי בארץ, וכמעט מביאים

את רוב הדיקטים מחו"ל. מ-20 אלף טונה עצים שמעבדים לדיקטים,

הולכים לאיבוד 8 אלפים טון עצים, שאנו מטלמים עבורם במטבע קשה.

8 אלפים טונות אלה אפשר היה לנצל לעבוד מזונית, וגם אותה מכניסים

מחול"ל. אולם כדי להקים בית חרשת למזונית יש להשקיע במפעל כזה 30 אלף ל"י. **בנפת חרשת כזה** אפשר יהיה לייצר 10 אלפים טון מזונית. ז.א. שבהתחלה תעלה לנו כל טונה מזונית 3 אלפים ל"י אולם בעתיד לא נצטרך לבזבז את הפסולת מן החומר הגלמי שטסנו אנו בייצר דיקטים. לפיכך אני אומר שבטקרים כאלה צריכה להיות התערבות מצד הממשלה, כלומר הממשלה צריכה לעזור בהקמת מפעלים כאלה ולדאוג לכך שחמרים גלמיים, שאנו מטלמים עבורם הון עצום, לא ילכו לאיבוד. אני רוצה להביא לתשומת לבכם גם את ענין המכונות החקלאיות. נוכחתי שאנו מביאים לארץ/מכונות חקלאיות פרימיטיביות, שלכל הדעות אפשר היה לייצר אותן בארץ. אינני מבין משום מה שתירה הממשלה הבאת מכונות כאלה. לדעתי צריך לסנות אדם מיוחד שיטפל בכל הבעיות האלה וידאג כיצד לזוון את היבוא, כיצד לכוון ולנצל את כח העבודה בארץ, מה הם המפעלים שיש הכרח להקים וכו'. הפעולה הזו צריכה להיות מתוכננת ובהתערבותה המלאה של הממשלה, ותעזור לנו להסדיר גם עניני היצוא במידה האפשרית.

ט. בדר: אני חושב שסטינו מן הדרך. אנו הזמנו את שר האוצר כדי לטמוע ממנו הסברה על מצב הדביזים במדינה, סכנת חוסר חמרי הגלם שבעקבותיה באה סכנת האבטלה. ולדעתי אנו צריכים לברר עם שר האוצר כרגע, רק על נושא קונקרטי זה.

שר האוצר א. קפלן: לא ידעתי בדיוק מה יעמוד על סדר היום של הישיבה הזאת, ולא היתה לי אפשרות להכין את כל החומר הדרוש. אני אשתדל, עד כמה שהדבר יהיה בידי לסטור לכם מספר עובדות על מצב הדביזים במדינה ובעית חוסר חמרי הגלם. אולי לא אגע בכל השאלות שנשאלו כאן, כי הדברים מחייבים ברורים נוטפים, ועל כמה דברים אצטרך לענות בצורה כוללת יותר.

למ. ארם:

האם נכון שעוד לפני 3 חדשים ידענו על בעית חוסר חמרי הגלם, לא נצלנו את הזמן, ובינתיים עלו המחירים: האלה הזאת עומדת לפנינו כל הזמן, והועלתה

הן ע"י בעלי התעשייה והן ע"י נציגי הפועלים, ואנו מסתדלים במיטב יכולתנו לפתור את הבעיה. אני כעת סכין חוסר על התפוקה של מספר בתי חרסת, ונוכחתי שלמרות הקיצוצים בחמרי גלם, בטכסטיל למשל, הרי בכל זאת בתי החרסת האלה קבלו בטנה האחרונה יותר חומר מאשר בשנת 1947. אולם נכון שהמצב נעטה יותר ויותר קשה, ואנו לעתים קרובות חייים מן היד אל הפה.

אשר לעלית המחירים בחו"ל, נמצאת בירי

סטטיסטיקה על תנודות המחירים בשוק העולמי בחדשים האחרונים. טראגית אוקטובר בכותנה ובסתכות היו תנודות, בקטר עם החאלואציה. /עד אמצע ינואר למשל, היו התנודות בסתכת בגבול של 3%. בקופרה, באותה תקופה, היו תנודות בגבול של 10%. ישנם מצרכים, לעומת זאת, שהיתה ירידה ב-5%, אבל אין זה קובע. אני רק יכל לקבוע, שבתקופה זו אנו עשינו מאמצים אל-אנושיים, ולצערי אני קובע שהיו אלה חדשים אומללים בשבילנו.

מ. ארם: כמה מזה היה לחיטה וצרכי מזון אחרים?

מר האוצר א. קפלן: אין לי עוד מספרים מדוייקים. אני אומר שהחדשים האלה היו אומללים מפני שהאנגלים הפטיקו את שחרור יתרות המטבע מצד אחד, ומצד שני היו לנו הכנסות דלות מאד מהקרנות הלאומיים שלנו.

אינני מבין את בהיר שהתלונן על כך, כי בכנסת מסרתי מספרים אחרים, בו בזמן שבהתאחדות בעלי התעשייה מסרתי מספרים אחרים. ההבדל הוא בזה, שבכנסת מסרתי מספרים על 11 חודש, וכאן אני מוסר מספרים על 12 חודש. כל המספרים שאני מוסר הם לעת-עתה פרוביזוריים, כי אין עוד בידי מספרים סופיים לשנת 1949.

הן יש לנו ויכוח בנוגע לדלק. בדלק הגענו כבר לסכום של 350 -
400 אלף ל"י לחודש - וזה הולך וגדל. אנו נצטרך כנראה להגביל את מספר
המכוניות הפרטיות הן ביחס לצמצום בדלק, והן ביחס לחלקי חילוף
שאנו צריכים לשלם עבורם הון.

אשר ליצוא, אמר אתמול מר שנקר, נשיא
התאחדות בעלי התעשייה, כי יש סכומים ליצוא של 15 מליון ל"י בשנה
הבאה במקום 9,5 מליון בשנה הנוכחית.

ש. לביא: ככמה יגדיל היצוא של 15 מליון ל"י את
היצוא ?

מר האוצר א. קפלן: כאן דברו שכאילו חומר הגלם מהווה
כ-20% בערך. אמנם יש גם מקרים כאלה,
אבל אני יודע מקרים שחומר הגלם מהווה 88%, 89%, ויש מקרים שהוא
מהווה 75%. אני הבטחתי לתעשייה, שכל ההכנסות מהיצוא תהיינה קודם
להבאת חמרי גלם בשביל התעשייה.

אשר לשאלה אם באנו בקטרים עם ארצות
מזרח אירופה, ברצוני לציין שגם הם דורשים וולוטה זרה עבור הסחורה
שהם מטפלים לנו. ויש לנו עתה ויכוח די חריף דוקא עם שלט הארצות:
הונגריה, צ'כיה ופולין. בין יתר הסחורות שאנו קונים מהם, הם רוצים
להכריח אותנו לקנות גם סחורות שאינם כל כך חיוניים בשבילנו, ושאנו
נשלם להם לפחות ב-50% (לפני כן דרשו מאתנו 75%) בוולוטה קשה:
בדולרים, מרקים שוויצריים ופונטים. מאידך, בשעה שהאנגלים מסחררים
לנו לירות שטרלינג, הם אינם מרשים לנו להתמסר בכסף הזה אלא לקניות
מאנגליה. יש לנו ויכוח מר עם שלט הארצות הנ"ל. והמחלקה המדינית
ומר שרת לחצים עלי טאסיים את המה"מ. אני מסכים לסיים אותו ולהגיע
להסכם מסויים, אולם עד גבול ידוע. בפולין, למשל, הם הקימו בית-
חרט כשר לתרבות ולתעשייה קפואים ודורשים מאתנו שבשלם עבור הסחורה הזו
בדולרים, אולם כשאני בקשת לקבל קרדיט עבור מצרכים פחות חיוניים -
לא היתה הסכמה לכך. אנו נטינו לקבל מהם קרדיט ע"י נציגיהם
בניו-יורק, ולאחר שדברנו אתם ביחס לזה היתה התשובה: "מענין מאד"
ותו לא. כמובן שאנו מעוניינים להגיע אתם לידי הסכם.

אנו עומדים, איפא, בפני בעיה קשה
מאד. אנו הודענו לכל המחלקות שיצמצמו את הדרישות ליבוא עד גבול
מינימלי.

אשר לקרנות הלאומיים יש ספק רב אם הם
יכניסו לנו השנה את אותו הסכום שהכניסו לנו ב-1949.
ומזה רוצים לקנות סחורות עבור מחלקות האספקה
של הסוכנות היהודית.

אשר לארצות: אנו מוכנים לקבל אשראי
לפחות ל-3 שנים, אבל בדרך כלל מוכנים לתת לנו אשראי לתקופה הרבה
יותר קצרה - 3 עד 6 חודשים. אנו מעוניינים באשראי לזמן ארוך יותר
כי אנו מקווים להתגבר בינתיים על הקטיים העוטרים בדרכנו.

א. בהיר: סוכות: ההוצאות שנמסרו ע"י המחלקות הסובות
האם כוללים כבר גם את כספי המלווה
האמריקאי.

שר האוצר א. קפלן: ההוצאות האלה הן חוץ מהמלווה האמריקאי,
ומחוץ להוצאות של משרד הבטחון.
אנו מנהלים מו"מ בקשר לקבלת אשראי ובקשר
להלוואות, ואנו מתנגדים בהחלט לחברות פרטיות, או אנשים פרטיים
ישתדלו לקבל הלוואות באופן פרטי, כי באופן פרטי הם מוכנים לשלם
עבור ההלוואות האלה סכומים גדולים יותר, וכך הם מקפחים את כל
סכויינו לעתיד. נהלתי מו"מ עם יהודי אנגלי שהיה מוכן להשקיע כאן
400 אלף דולר, אבל דרש מאתנו 20% יותר מן הקורס המקובלן טענתו היתה
שאנשים פרטיים מוכנים לתת לו את האחוזים האלה, ומדוע יפסיד.
גם מורגנטאו פנה אלינו ודרש שנפסיק את ההשתוללות הזו, כי השתוללות
זו פוגעת במידה ניכרת גם בהעברת הון לארץ.
אנו מנהלים גם מו"מ עם הקק"ל בענין
זה. אישרנו לקק"ל הלוואה בשבדיה ובשווצריה. במקום אחד קבלה קק"ל
את הלוואה ל-5 שנים, במקום שני ל-2,5 שנים.
אנו חושבים גם לרכז את הקניות ולהקים
מחסני-ערובה (קונסיגנציון לאגע), והבעיה היא מאד מאד רצינית.

אנו רואים הכרח לעצמנו להחמיר בפיקוח

ובקיצוב. לא החטרנו עד עכשיו בקיצוב הדלק; כי חשבנו שנקבל דלק
מבתי הזיקוק בחיפה. אולם עכשיו נתברר שאנו צריכים לשלם עבור
הדלק בוולוטה קשה, כי אנו צריכים להביא את הדלק מוונצואלה.
יהיה קיצוב בתחבורה ובשימוש בכוח. בקשר עם זאת עלי לציין, כי
אני עושים דבר והיפוכו. מצד אחד דרשנו מחברת דוטנברג להגדיל
את כוח הייצור שלו פיילטש, כדי שהתעמיה תוכל לנצל את הכח
הזה לשם הגברת הייצור, הוזלת הייצור ואפשרויות ליצוא, אולם מצד
שני אנו מוכרחים להגביל את השימוש בכוח, בגלל חוסר חסרי דלק.

באם יהיה פיקוח רחב יותר ויעיל יותר

גם ההון יבוא אלינו. ואנו מעונינים שההון יבוא אלינו בצורה יעילה.
אם הפיקוח לא יועיל, נצטרך להכניס קיצוב יותר חריף.

מ. בדר: שמענו מטר האוצר, שהמחלקות המזונות של

הממשלה נדרשו להקטין את תכנית היבוא

שלהם. נשאלת איפוא השאלה (א) אם יהיה כסוי להוצאות אלה;
(ב) האם אנו מבטיחים במידה ניכרת את המלאי, לא כך כל בטוח המזונות,
כמו בטוח החומר הגלמי.

טר האוצר א. קפלן: אנו עושים לעת-עתה הכל כדי להבטיח

את המלאי לחדשים הקרובים. הויכוח

מתנהל בעיקר בינינו לבין אנשי החקלאות.

כמו כן רציתי להעיר לשאלות קודמות,

כי המלווה האמריקאי לא ניתן מראש לשם רכיסת חסרי גלם. על כך

מסרתי בשעה שקבלנו את המלווה האמריקאי.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30
=====